

Vammaisten työllistymisen win-win-win

VATES-säätiön toteuttamassa ja Sitran rahoittamassa projektissa selvitettiin vammaisten ja osatyökykyisten työllistämisen kansantaloudellista merkitystä. Projektin lähtökohtana oli, että vammaisten ja osatyökykyisten työllistymisen tukitoimia voitaisiin katsoa "avustusajattelun" sijasta kansantaloudellisina win-win-win -investointeina. Projektissa tehtiin kirjallisuusselvityksiä ja tilastoanalyysiä sekä yrityskysely. Esiin nousi kolme keskeistä tulosta.

PTT:n /Pasi Holm & Veera Laiho tekemä selvitys osoitti, että vammaiset ovat selvästi aliedustettuina työvoimapalveluissa, vaikka reservistä löytyy motivoituneita ja myös korkeakoulutettuja henkilöitä. PTT:n arvion mukaan vajaakuntoisille kohdennettu työvoimapolitiittinen toimenpide rahoittaa julkisen talouden näkökulmasta 22 prosenttisesti itse itsensä. Jos hyöty-kustannus –laskelmaan otetaan mukaan toimenpiteen jälkeen avoimille työmarkkinoille työllistyneiden saama taloudellinen hyöty, toimenpiteet rahoittavat 52 prosenttisesti itse itsensä.

VATES-säätiön /Jukka Lindberg tekemä selvitys osoitti, että jos vammaiset tai vajaakuntoiset halutaan aidosti työmarkkinoille, pitää uskaltaa määrittää selkeä tavoite, jota seurataan ja mitataan. On uskallettava panostaa tehokkaiksi koettuihin toimintatapoihin, kuten esim. työhönvalmennukseen. Englannin Remploy - esimerkki osoitti, että työpaikoilla järjestetty työharjoittelu, työvalmennus tmv. merkittävästi edisti työpaikkaan kiinnittymistä ja työllistymistä. Ruotsissa Samhallista tehty laskelma osoitti, että 10 prosentin siirtymä Samhallin toiminnasta avoimille työmarkkinoille tuotti riittävän kansantaloudellisen kannattavuuden tälle välityömarkkinoiden kaltaiselle työllistämiselle.

VATES-säätiön / Marjatta Varanka tuottama kysely yrityspäätäjille osoitti, että yritykset ovat kiinnostuneita palkkaamaan vammaisia ja osatyökykyisiä, mutta yritykset kaipaavat lisätietoa ja käytännön esimerkkejä. Lisätietoa tarvitaan eniten taloudellista tukimuodoista mutta myös työn ja työolosuhteiden sopeuttamisesta sekä vammaisten työllistämisen erityiskysymyksiin perehtyneestä asiantuntijapalvelusta. Yrityspäätäjistä 72 % osoitti myönteisyyttä vammaisten tai osatyökykyisten työhön ottamiseen. Heistä 13 % ilmoitti työllistävänsä varmasti kun oikea henkilö löytyy, 36 % ilmoitti selvittävänsä mahdollisuuksia ja 23 % pyysi lisätietoja. Yrityskyselyyn saatiin vastaus noin 1500 yrityspäätäjältä. Yrityskyselyn tulos antaa aiheen kiirehtiä hallitusohjelmassa tavoitteeksi otetun työnantajille tiedottamisen toimenpanoa.

Lisätietoja toimitusjohtaja Marjatta Varanka, VATES-säätiö
p. 050 5164 485, marjatta.varanka@vates.fi